

Työturvallisuus ilman yhteistä kieltä

Euroopan unionin
osarahoittama

Tavoitteet

1. Kielimuuri ei vaaranna työturvallisuutta.
2. Antaa konkreettisia työkaluja ja käytäntöjä, joilla varmistetaan, että turvallisuusohjeet todella tulevat ymmärretyiksi arjen työssä.

Euroopan unionin
osarahoittama

Agenda

Osa 1. Työnantajan perusvelvollisuus työturvallisuuden kehittämisessä

Osa 2. Ohjeiden ymmärrettävyys

- Esimerkit
- Keskusteluharjoitus

Euroopan unionin
osarahoittama

Työtavat

- Luodaan turvallinen paikka oppia ja keskustella.
- Keskustelemme sekä pienryhmissä että yhdessä.
- Kaikki saavat osallistua keskusteluun.
- Kuuntelemme muita.
- Kunnioitamme erilaisia ajatuksia, ideoita ja mielipiteitä.
- Jaamme tietoa ja autamme muita oppimaan.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Osa 1

Työnantajan
perusvelvollisuudet
työturvallisuudessa ja
sen kehittämisessä

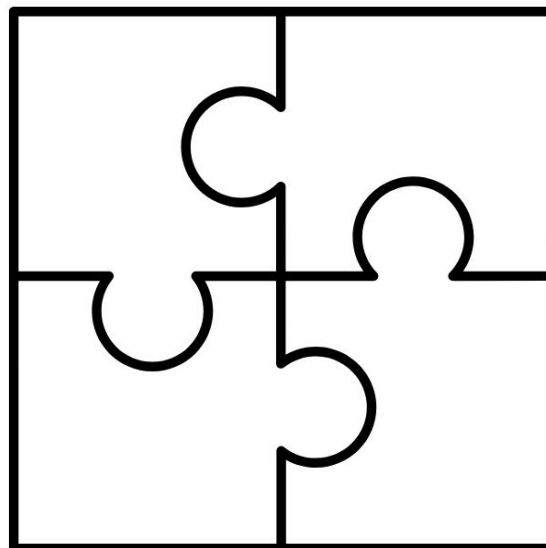
Työturvallisuus yrittäjän näkökulmasta

Riskien kartoitus, esim:

- Työtilat ja olosuhteet
- Työvälineet ja laitteet
- Työn kuormittavuus
- Etätyö ja matkustaminen

Vakuutukset ja velvollisuudet

- Tapaturmavakuutus
- Työterveyshuolto
- TyEL, YEL
- Toimialakohtaiset vaatimukset

Vastuut ja toimintamallit

- Kuka vastaa mistä?
- Miten toimitaan tilanteissa?
- Aiheen säännöllinen käsittely
- Työsuojelun toimintaohjelma
- Pelastussuunnitelmat

Ennaltaehkäisy arjessa

- Huolellinen perehdytys
- Ergonomia kuntoon
- Työajat ja palautuminen
- Laitteiden huolto
- Selkeät pelisäännöt

Lähteet: finlex.fi; ttk.fi (Haettu: 2025)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työnantajan perusvelvollisuudet

Työturvallisuuslaki (738/2002)

Lain tarkoituksena on **parantaa työympäristöä ja työolosuhteita** työntekijöiden **työkyvyn turvaamiseksi** ja ylläpitämiseksi sekä **ennaltaehkäistä ja torjua työtapaturmia**, ammattitauteja ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia työntekijöiden fyysisen ja henkisen **terveyden haittoja**. (FINLEX)

Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)

Laki säättää **työntekijän oikeudesta korvaukseen** työtapaturman ja ammattitaudin johdosta sekä **yrittäjän oikeudesta vakuuttaa itsensä** työtapaturman ja ammattitaudin varalta. (FINLEX)

Lähteet: finlex.fi; ttk.fi (Haettu: 2025)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työturvallisuuslaki

Laki velvoittaa työnantajan opastamaan työntekijöitään riittävästi työhön, työtehtäviin ja työoloihin sekä varmistamaan, että työntekijä on ymmärtänyt opastuksen.

Työnantajan on huolehdittava, että työntekijä:

- Perehdytetään työhön
- Saa riittävää opetusta ja ohjausta työhön, työtehtäviin ja työoloihin
- Saa ohjeet poikkeustilanteisiin
- Saa lisäkoulutusta tarpeen mukaan

Lähteet: finlex.fi; tkl.fi | Häiriö 2024

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työtapaturma- ja ammattitautilaki

- **Työtapaturma** tarkoittaa äkillistä ja odottamatonta tapahtumaa, joka aiheuttaa vamman tai sairauden työn aikana – tai matkalla, joka liittyy työtehtäviin.
- **Ammattitauti** puolestaan on sairaus, joka on todennäköisesti syntynyt työn takia, esimerkiksi altistumisesta kemikaaleille, pölylle tai biologisille tekijöille.
- Jotta vahinko korvataan, täytyy olla todennäköinen lääketieteellinen syy-yhteys työn ja vamman tai sairauden välillä.

Lähteet: finlex.fi; ttk.fi;i (Haettu: 2025)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työtaturmavakuutus

- Työtaturma- ja ammattitautilain mukaisten olosuhteiden arviointi perustuu **lain tulkintaan**, ei vakuutusyhtiöiden omiin vakuutusehtoihin.
- Työtaturmavakuutus perustuu eduskunnan säätämään lakiin, ei vakuutusyhtiön laatimiin ehtoihin.
- Työtaturma voi sattua työnteon yhteydessä, työntekopaikalla tai sen ulkopuolella työntekoon liittyvässä toiminnassa, kuten työmatkalla, ruokailu- ja virkistystauolla tai erityisissä olosuhteissa, esimerkiksi koulutuksessa tai terveydenhuoltokäynnillä.

Lähde: tapaturmavakuutuskeskus.fi (Haettu: 2025)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

5 Korvaukset

Vakuutuksesta maksetaan korvauksia kuten työtapa-
turma- ja ammattitautilaissa säädetään.

Mitä vakuutuksesta voidaan korvata?

Työtapaturma, ammattitauti tai vapaa-ajan tapaturma
eli vahinkotapahtuma korvataan, kun

- vahinkotapahtuma on laissa olevan määritelmän mukainen
- vahinkotapahtuma on sattunut laissa mainituissa olosuhteissa ja
- vamma tai sairaus on todennäköisessä lääketieteellisessä syy-yhteydessä vahinkotapahtumaan.

Korvaukset määräytyvät työtapaturma- ja ammattitautilain
(459/2015) mukaan, eikä niistä voi erikseen sopia.

8 Työturvallisuustoiminta

LähiTapiolalla on oikeus suorittaa työtapaturmien ja ammattitautien ehkäisemiseksi työturvallisuustarkastuksia vakuutuksen piiriin kuuluvalla työpaikalla.

Vakuutuksenottaja sitoutuu LähiTapiolan ohjeiden mukaisesti suorittamaan sellaisia kohtuullisiksi katsottavia, työtapaturmien ja ammattitautien ehkäisemistä tarkoittavia toimenpiteitä, jotka LähiTapiola työpaikalla suoritetun työturvallisuustarkastuksen jälkeen katsoo aiheellisiksi. LähiTapiola puolestaan sitoutuu tarpeen vaatiessa avustamaan vakuutuksenottajaa työturvallisuusasioissa. Työturvallisuustoimenpiteet laiminlyöneen taulustomaksuperusteisen vakuutuksenottajan vakuutusmaksua korotetaan LähiTapiolan vahvistamien maksuperusteiden mukaisesti.

1. IF (2024) Työtapaturmavakuutus ja siihen liitettävät vapaa-ajan vakuutukset
2. Lähitapiola (2023) Työtapaturmavakuutus - Työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiset työ- ja vapaa-ajan tapaturmavakuutukset

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Valmiita ohjeita, vinkkejä ja tukea työturvallisuuden kehittämiseen

- 1. Lähitapiola: Keskeiset työnantajan työturvallisuutta, työhyvinvointia ja työkyvyn johtamista koskevat lakisääteiset suunnitelmat ja ohjelmat.** Selkeä listaus yrityksille alle 10 työntekijää, 10-49 työntekijää, yli 50 työntekijää.
- 2. OP: Yrittäjän opas työturvallisuuteen.** Tietoa ja vinkkejä yrittäjän työturvallisuudesta ja riskienhallinnasta tiiviissä ja selkeässä muodossa.
- 3. Työturvallisuuskeskus: Pienen työpaikan työsuojelun toimintaohjelma.** Työkirja sekä kahvipöytämalli vaarojen selvittämiseen ja arviointiin on suunnattu alle 10 henkilöä työllistävälle työpaikalle.

Lisätietoa ja valmiita alakohtaisia infoja löytyy lisäksi Työsuojeluhallinnon (tyosuojelu.fi), Työterveyslaitoksen (ttl.fi) ja Työturvallisuuskeskuksen (ttk.fi) sivuilta.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Muistilistoja, työkaluja ja esimerkkejä hyvistä käytännöistä

4. LähiTapiola: Perehdyttämisen muistilista

5. Työturvallisuuskeskus: Perehdyttämisen tarkistuslista. Valmiita perehdyttämisen muistilistoja, sis. työturvallisuusasiat

6. Työturvallisuuskeskus: Turvatuokio. Tapa lisätä ymmärrystä, ylläpitää ja auttaa parantamaan työpaikan työhyvinvointia ja -turvallisuutta pala kerrallaan. Valmita aineistoja hyödynnettäväksi (mm. videoita ja dioja keskustelun tueksi)

7. Työturvallisuuskeskus: Työturvallisuustutka. Maksuton digisovellus palvelee eri alojen pieniä ja keskisuuria työpaikkoja, ja sen avulla voi jäsentää ja tunnistaa työpaikan työturvallisuus- ja terveysriskit

Euroopan unionin
osarahoittama

Osa 2

Ohjeiden ymmärrettävyys

Konkreettisia keinoja tehdä turvallisuusohjeista ymmärrettävämpiä

1. Kuvalliset ja selkokieliset ohjeet
2. Monikieliset videot ja sovellukset (esim. Secapp)
3. Työkavereiden hyödyntäminen
4. Näytä ja toista
5. Värikoodit ja symbolit
6. Elekieli ja havainnollistaminen
7. Ääni- ja valomerkit

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Muutamia vinkkejä, miten varmistaa, että ohjeet ymmärretään paremmin?

Pyydä toistamaan annetut ohjeet omin sanoin – mitä teet seuraavaksi ja miksi?

Käytä selkokieltä ja synonyymejä

Vältä pitkiä yhdyssanoja ja puhekielisiä ilmaisuja

Hyödynnä muita kieliä tukena ja tulkkaus-teknologiaa

Euroopan unionin
osarahoittama

Esimerkki 1

Turvallisuuskävelyt

Turvallisuuskävelyt, Saarioinen

Tavoitteet

- Ylläpitää henkilöstön turvallisuustietoisuutta
- Näyttää konkreettisesti vaaranpaikat ja hätätilanteiden toimintamallit

Käytännön toteutus

- Kierroksen vetää työsuojeluvaltuutettu tai osaston työsuojeluasiamies
- Mukana 2–6 työntekijää kerrallaan
- Hyödynnetään osastokohtaisia pohjapiirroksia.

Monikielinen työyhteisö

- Turvallisuuskävely havainnollistaa asiat visuaalisesti
- Pohjapiirrokset vaarapaikoista ja hätätoimista jaettavissa henkilöstölle

Lähde: ttk.fi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Esimerkki 2

Turvallisuusvideot

Turvallisuusvideot, Snellman

Tavoitteet

- Näyttää, mitä riskejä työpaikalla voi kohdata
- Auttaa henkilöstöä välttämään vaaratilanteita

Käytännön toteutus

- Työsuojelupäällikkö valitsee tapaukset
- Raportit toimitetaan sisällöntuottajalle
- Videot voidaan tuottaa myös sisäisesti (kännykkäkamera, ilmaisia editointiohjelmia)

Monikielinen työyhteisö

- Tekstitykset suomeksi ja englanniksi
- Käännökset helposti laajennettavissa monille kielille sovellusten avulla

Lähde: ttk.fi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Esimerkki 3

Miten toimia hätätilanteessa?

Miten toimia tulipalon syttyessä ilman yhteistä kieltä?

Tapausesimerkki: Tehtaassa harjoitellaan, miten toimia tulipalon syttyessä ilman yhteistä kieltä.

Ennen tilannetta:

- Selkeät merkit ja symbolit
- Kuvalliset ohjeet ja infotaulut
- Miltä hälytysääni ja hälytysvalot kuulostavat ja näyttävät
- Säännölliset harjoitukset
- Selkä roolitus

Tilanteessa:

- Ääni- ja valohälytykset
- Nimetty ohjaaja johdattaa työntekijät ulos turvallisesti

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Tehtävä

Miten varmistut siitä, että ohjeet menevät perille ilman yhteistä kieltä?

Keskustelkaa pienryhmissä

Miten varmistut siitä, että ohjeet menevät perille ilman yhteistä kieltä?

Tilanne 1

Työhön kuuluu suojakypärän ja turvakenkien käyttö. Kun annat ohjeita, vieraskielinen työntekijä nyökkää, mutta et voi olla varma, ymmärsikö hän, miksi varusteiden käyttö on tärkeää.

Keskustelkaa pienryhmissä

Miten varmistut siitä, että ohjeet menevät perille ilman yhteistä kieltä?

Tilanne 2

Sinun pitäisi opettaa, miten uutta konetta käytetään turvallisesti. Vieraskielinen työntekijä yrittää seurata suullisia ohjeitasi, mutta näyttää epävarmalta.

Mitä otan mukaani ja mihin voin tarttua heti arjessa?

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kiitos!

Materiaalin on Kareva-hankkeelle tuottanut Inklusiiv Oy.
Hankkeessa julkaistua materiaalia ei saa hyödyntää kaupallisiin tarkoituksiin.
Lähde mainittava.

Kareva – Kansainvälisen rekrytoinnin valmiudet hanke on Euroopan unionin osarahoittama ja sen toiminta-alueena on Kymenlaakso. Hankeaika 2025-2027. Hanketoteuttajina hankkeessa ovat Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk, Kouvolan Ammattiopisto Eduko, Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekami sekä Kotkan kaupunki.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

